

VIRTUÁLNÍ
NÁRODNÍ
FONOTÉKA
www.narodnifonoteka.cz

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

Městská
knihovna
v Praze

Národní knihovna
Československé republiky
National Library
of the Czech Republic

STŘEDOČESKÁ
VĚŠECNÁ
KNIHOVNA
V KLADNĚ

Krajská knihovna
Františka Bartoše
PRÍSPĚVATĚLŮ ORGANIZACE

Obsah

- MZK a fonotéka - východiska
- Co jsme doposud udělali 2011-2014
- Co se skrývá za branou portálu
- Budoucnost a další možné kroky

Počátky v MZK (2011)

- nezpracovaná sbírka šelakových desek v MZK
- digitalizace zvukových dokumentů není řešena komplexně (až po dlouhodobé uchování a zpřístupnění)
- není možné zjistit které zvukové dokumenty jsou unikátní
- znalost snah o vytvoření národní fonotéky

Digitalizační pracoviště (2012)

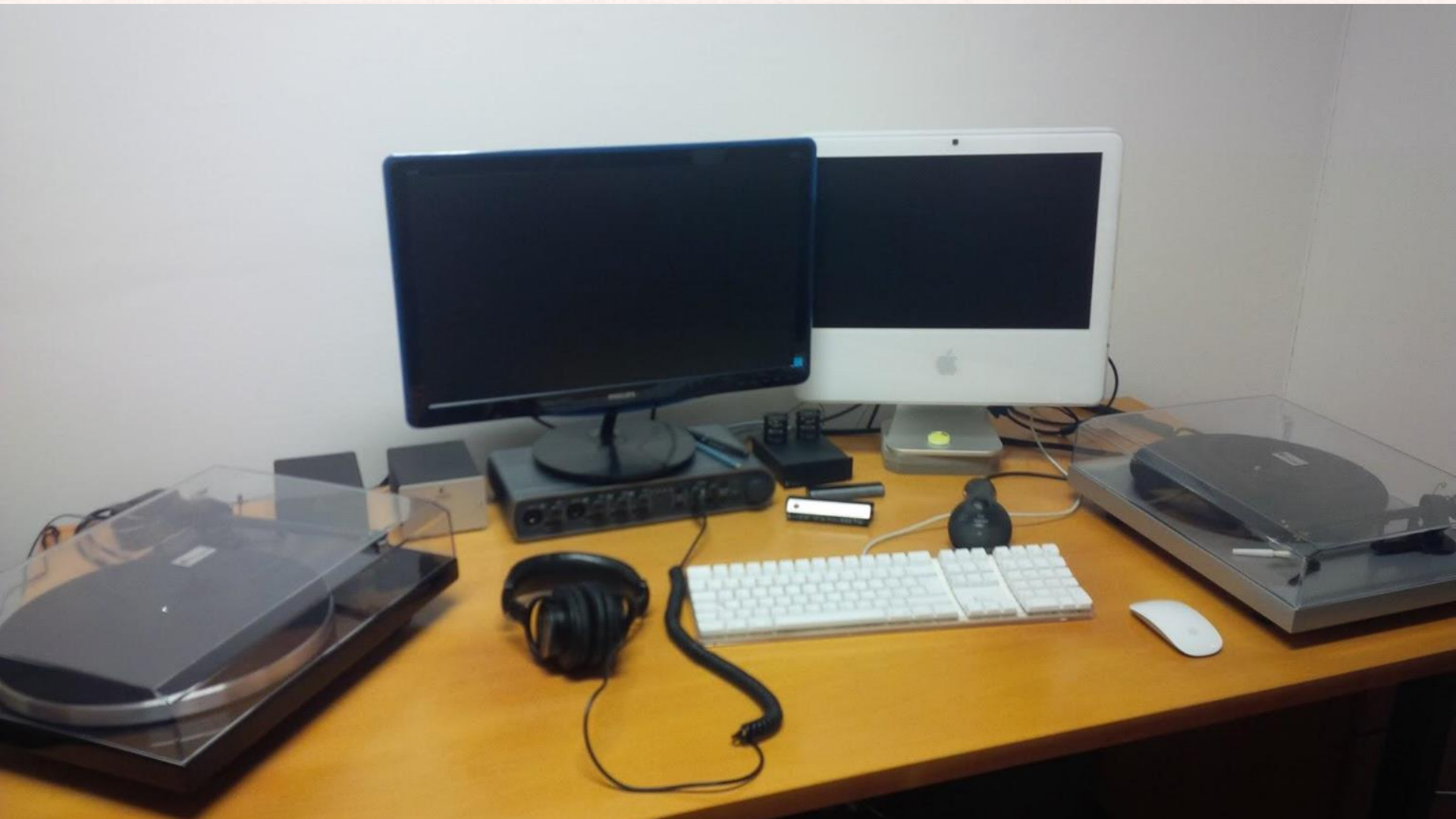
- úspěšně podán projekt do VISK 3 - Digitalizace gramofonových desek a úprava Krameria 4 pro jejich zpřístupňování
- vytvořeno pracoviště digitalizace gramofonových desek
- čerpání inspirace v zahraničí a v ČR

Fotogalerie

Fotogalerie

Fotogalerie

Fotogalerie

Fotogalerie

Digitalizační pracoviště (2012)

- spuštěna digitalizace fondu šelakových desek dle standardů IASA TC 04
- spuštěny práce na úpravu digitální knihovny Kramerius 4, rozšíření o možnost přehrávání zvuku (zvukový přehrávač od verze ...)
- metadatový editor MZK doplněn o podporu zvukových dokumentů

Kramerius

- MZK navrhla metadatový formát vycházející ze stávajících specifikací NDK
- Kramerius upraven tak, že podporuje zpřístupnění zvukových dokumentů v souladu s autorským zákonem podobně jako u tištěných dokumentů
- MZK vyvíjí mobilní aplikaci pro Android pro Kramerius 5, která mj. také podporuje přehrávání zvuku

► Použitá omezení

✖ Typ dokumentu: Kolekce nahrávek

► Jazyk

zxx (114)

cze (90)

eng (21)

ger (15)

ita (14)

rus (9)

fre (5)

spa (4)

...

► Autoři a spoluautoři

1770-1827 (1)

1778-1837 (1)

1818-1893 (1)

1858-1937 (1)

1875-1962 (1)

1879-1953 (2)

1881-1945 (1)

1893-1975 (1)

...

Dostupnost

neveřejné (256)

veřejné (15)

Výsledky

271 dokumentů

Seřadit: **Abecedně** ▲

1 sloupec

Kolekce nahrávek

A word allow me prologue, part I ; A song of tender memories : prologue, part II : in english with orch. : ("Pagliacci")
Leoncavallo, Ruggero; Gilly, Dinh

Kolekce nahrávek

Ach, Ihres Augen Zauberblick Traviata ; Des nur Dein Herz für mich erlebt : Troubadour
Verdi, Giuseppe; Schmidt, Joseph; Meyrowitz, Selmar; Verdi, Giuseppe; Staatskapelle Berlin

Kolekce nahrávek

Ach, vojna, vojna Rozloučení : mužský sbor na slova lid. poesie
Janáček, Leoš; Veselka, Josef; Akademické pěvecké sdružení Moravan

Kolekce nahrávek

All the things you are slow
Kern, Jerome; Hammerstein, Oscar; Mercer, Johnny; Best, Anita; Miloš a Martin (hudební skupina)

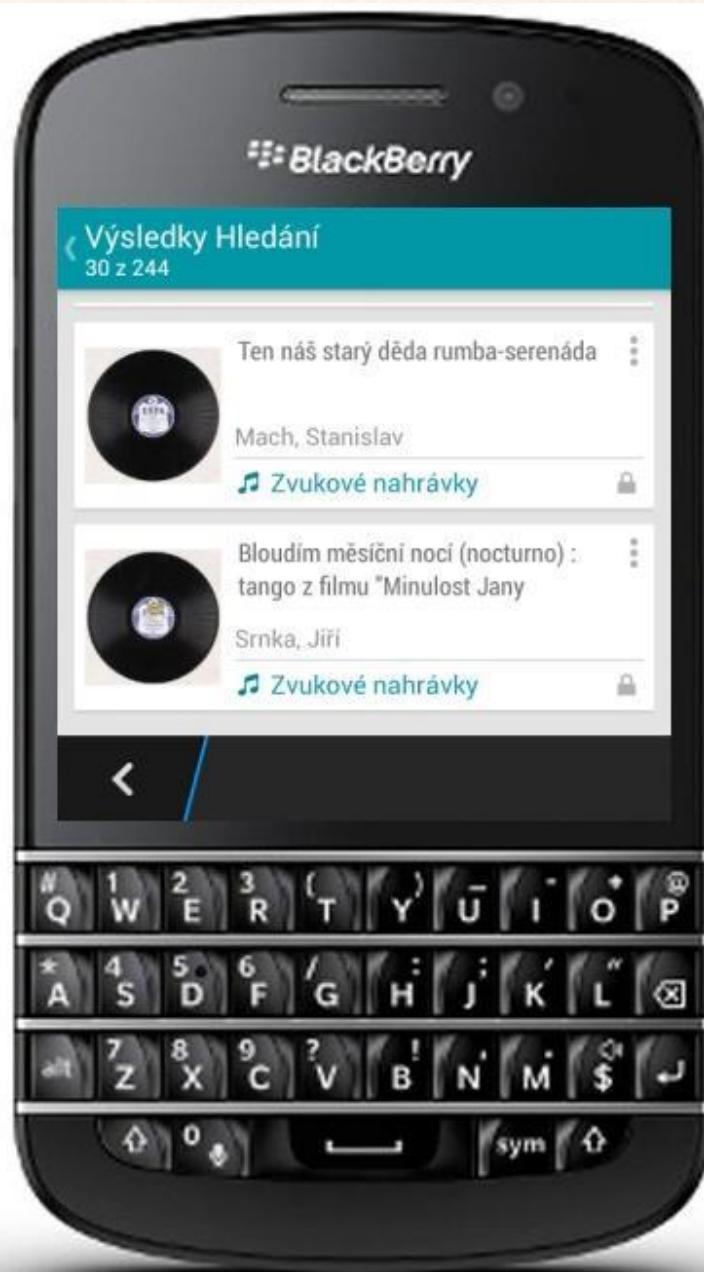

Amorcito mio slowfox
Mackeben, Theo; Honza; Škábá, Ota; Malostranská skupina (hudební skupina)

Anča, Anča
Veselý, František Křištof; Malina, Jaroslav; Stránský, Martin; Stach, Václav; Kováčik, František; Válka, Ludovít; Váček, Karel; Orchestru Jaroslava Maliny; Orchestru Karla Vacka; Lišáci (hudební skupina)

mobilní aplikace Kramerius

2013 - institucionální výzkum

- počátek realizace plánů z roku 2012
 - omezené finanční prostředky
- příprava komplexní metodiky digitalizace gramofonových desek pro paměťové instituce (od výběru dokumentů po zpřístupnění)

2013 - institucionální výzkum

- spuštěna první pracovní verze Virtuální národní fonotéky - portálu/databáze našich zvukových dokumentů
- spolupráce na vytvoření diskografických dat první československé firmy ESTA

2013 - institucionální výzkum

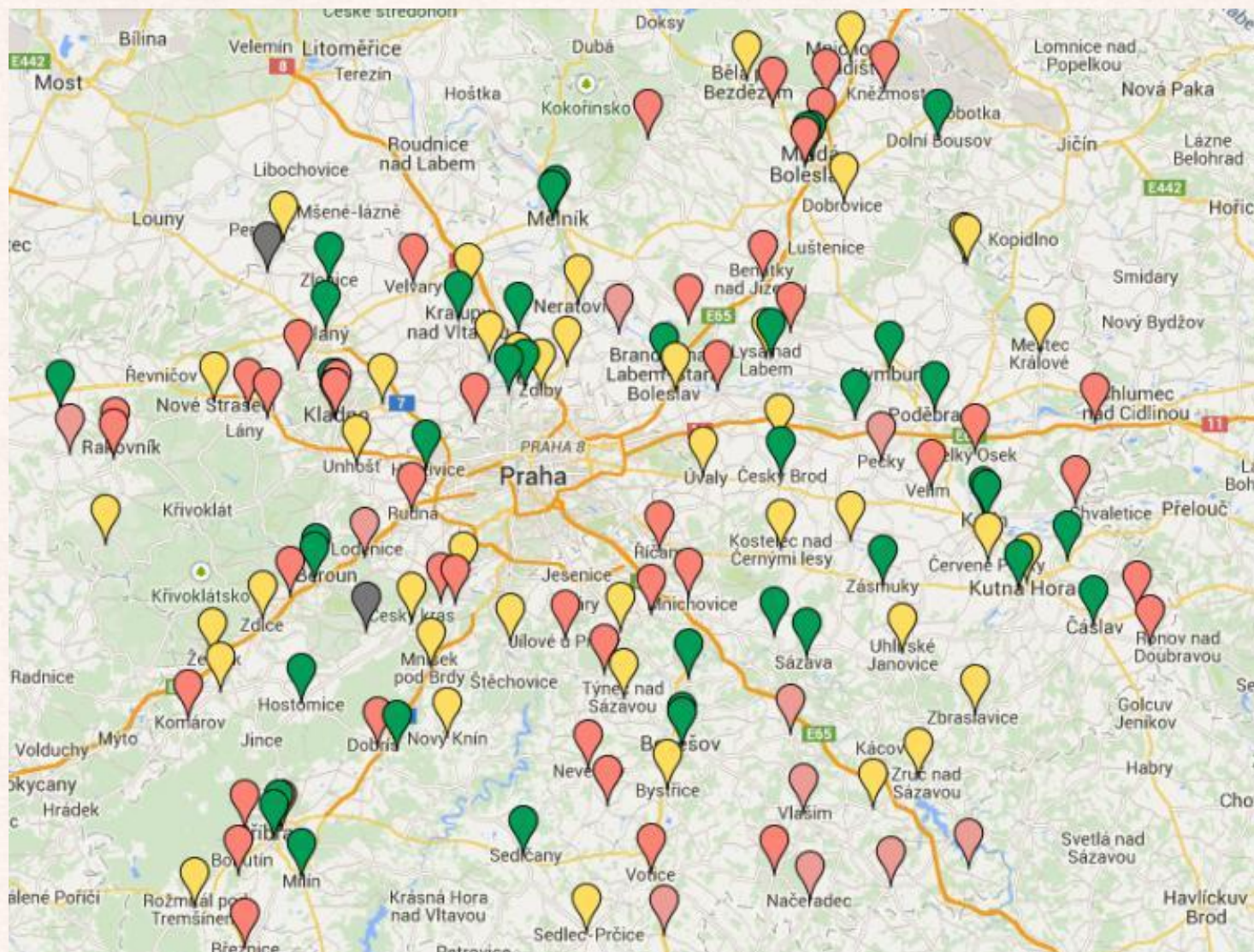
- účast na kongresu IASA v Litvě
- návštěva v British Library
 - Sound and Vision
- návštěva Library of Congress
 - Packard Campus for Audiovisual Conservation
- návštěva McGill University
 - Music Technology Area - Ichiro Fujinaga
- stáž v British Library Sound and Vision

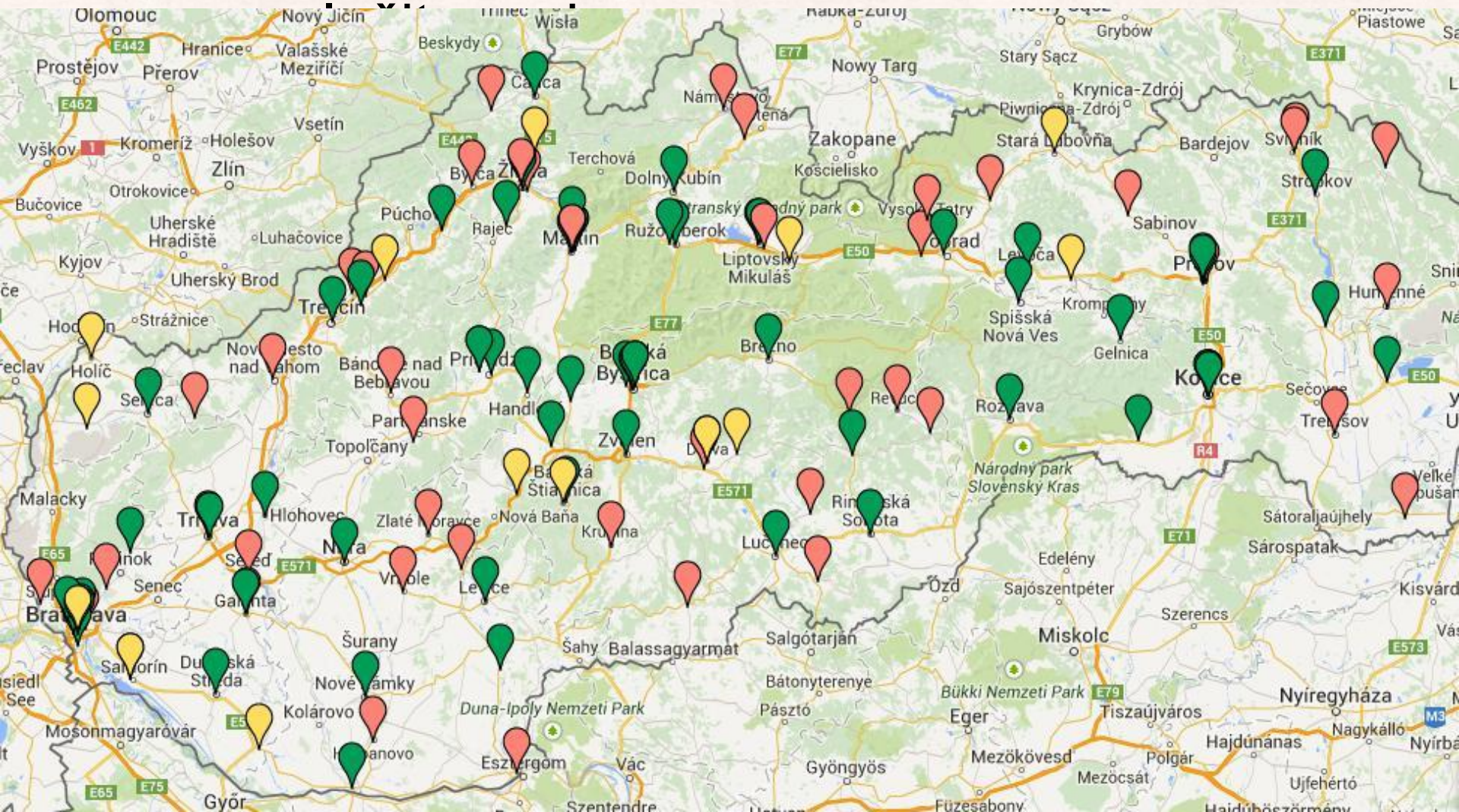
2013 - institucionální výzkum

- Terénní praxe v MZK - zahájen průzkum zvukových fondů v paměťových institucích v ČR a na Slovensku za pomoci studentů KISK
 - elektronické dotazníky
- krátkodobé praxe studentů na pracovišti digitalizace gramofonových desek MZK

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

Průzkum fondů - Slovensko

2014 - institucionální výzkum

- navázání na práci z předchozího roku
- zapojení většího počtu institucí s fondy zvukových dokumentů do fonotéky
- podstatné vylepšení portálu
- certifikace metodiky
- snaha o oživení spolupráce mezi institucemi

Certifikovaná metodika

- Filip Šír, Petr Žabička. *Metodika pro digitalizaci a on-line zpřístupňování gramofonových nahrávek a dalších zvukových dokumentů pro paměťové instituce*. Brno: Moravská zemská knihovna, 2014. [online]. Dostupné z WWW: <http://goo.gl/kt0sr5>.

International Association of Sound
and Audiovisual Archives

Internationale Vereinigung der
Schall- und audiovisuellen Archive

Association Internationale d'Archives
Sonores et Audiovisuelles

Asociación Internacional de Archivos
Sonoros y Audiovisuales

- jsme členy IASA od roku 2012
 - International Association of Sound and Audiovisual Archives
 - převzetí standardů
 - kontakty na odborníky ze zahraničí a přebírání zkušeností
- budoucnost:
 - oživení aktivit IASA na našem území?
 - účast na konferencích a seminářích
 - mezinárodní projekty?

NF - první setkání institucí

- první setkání institucí 23.10.2014
 - pozvány různé paměťové instituce z ČR
 - účast: 30 osob
 - navázání na snahy kolem NF99
 - představení práce MZK
 - problematika zvukových dokumentů

NF - úkoly ze setkání

- zmapování digitalizačních pracovišť
<https://www.surveio.com/survey/d/fonoteka>
- přípravu emailové konference
- sestavení seznamu všech možností financování
- přípravu koncepčního materiálu pro ministerstvo kultury

NF - informace, zapojení

- e-mailová konference
narodnifonoteka@googlegroups.com
- zápis ze setkání
<http://goo.gl/4dCAJS>
- další setkání začátkem roku 2015

Virtuální národní fonotéka

... má za cíl informovat o

- existenci,
- místě uložení,
- podobě

daného zvukového dokumentu.

Poskytovatelé dat

- Moravská zemská knihovna
 - Supraphon
 - Národní knihovna České republiky
 - Městská knihovna v Praze
 - Středočeská vědecká knihovna v Kladně
 - Knihovna Jiřího Mahena v Brně
 - Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích
 - Vědecká knihovna v Olomouci
 - Knihovna a tiskárna pro nevidomé K.E. Macana
 - Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně
 - Městská knihovna Ústí nad Orlicí
- ...a další v různých stupních jednání ČRo,

Virtuální národní fonotéka

- postavena na systému VuFind
 - volně dostupný systém s otevřeným zdrojovým kódem
 - v MZK využíván i jako alternativní katalog knihovny
 - jádrem je fulltextový systém Solr
- sklízení dat přes OAI-PMH nebo exporty
- obohacení dat o odkazy
 - e-shop Supraphonu, včetně ukázek zdarma
 - odkazy na digitalizované nahrávky do Krameria

Zdroje záznamů

- většina dat pochází z knihoven a jsou v relativně rozumné kvalitě
- část z nich je ale zkrácených a neúplných retrokonverzních bibliografických záznamů
- neknižovnický zpracované stručné diskografické záznamy
- velmi obsáhlé a bohaté informace pocházejí z archivu Supraphonu, ty ale nejsou zpracovány knihovnický

Prezentace záznamů

- cílem je co nejpřehledněji zobrazit co nejvíce informací, které jsme k daným dokumentům schopni získat
- klíčová je deduplikace záznamů
- problémem je nejednotný zápis v různých knihovnách
- nespojujeme stejné nahrávky na různých druzích nosiče

Identifikátory a deduplikace

- Číslo: katalogové, matriční, ean, upc, ...
- komplikace:
 - různý zápis stejného čísla
 - chyby při katalogizaci při kopírování a úpravě záznamů (pro ISBN u knihy existují kontroly
 - jedno album na různých médiích
 - dva záznamy po sobě zpracovávané (rozkopírovávané od základu)
 - chyba je už na médiu
 - jedno číslo použito pro více médií (částí)

Hraniční média

- kde je hranice toho, co ještě patří do fonotéky
 - hudební dvd a videa, datová CD s hudbou v mp3, zvuková cd jako přílohy knih
 - hraniční média bývají často zpracovaná v různých knihovnách různě (např. kniha s přílohou CD vs. CD s přílohou v podobě knihy)
 - zatím se ale přikláníme k tomu je spíše do fonotéky nezahrnovat, pokud se je naučíme spolehlivěji rozeznávat, můžeme tento přístup změnit

Obálky, booklety

- Supraphon poskytl 15.000 obrázků
- 900 titulů má MKP (obálky, booklety)
- Jihočeská vědecká knihovna skenuje obálky (server obalkyknih.cz, využívá EAN)
- obálky starších nosičů neumíme propojit přes obalkyknih.cz
 - nemají žádný z podporovaných jednoznačných identifikátorů (a NK nepřiděluje čČNB pro zvukové dokumenty)

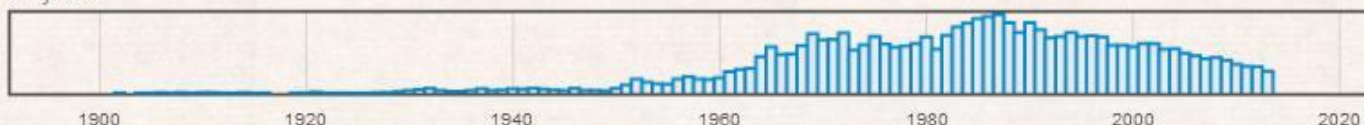
Vše

Hledat

Pokročilé vyhledávání

Home > Vyhledávání:

Rok vydání

Zobrazuji 1 - 10 z 330,019 pro vyhledávání: ". [Poslat e-mailem](#)

☐ Vybrat vše

Výsledků na stránku

10

| Seřadit podle

Relevance

1

Alba
CD

Sunday music : Laudes ; Hommage à Dietrich Buxtehude : toccata fugue for organ

Hlavní autor Eben, Petr, 1929-2007

Vydáno 1990

Institute:

☒ Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích

☒ Moravská zemská knihovna

Supraphon

[Koupit nebo přehrát na www.supraphonline.cz.](#)

2

Alba
CD

Michal Tučný ve valdickém lapáku

Hlavní autor Tučný, Michal, 1947-1995

Vydáno 1991

Institute:

☒ Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích

☒ Moravská zemská knihovna

Supraphon

[Koupit nebo přehrát na www.supraphonline.cz.](#)

Upřesnit hledání

VYDAVATEL

Supraphon	25,438
KTN	7,310
Panton	4,487
Supraphon a.s	2,020
Deutsche Grammophon	1,544
Opus	1,090
více ...	

INSTITUTE

Městská knihovna v Praze	37,582
Supraphon	24,330
Moravská zemská knihovna	24,194
Středočeská vědecká knihovna v Kladně	20,618
Knihovna Jiřího Mahena v Brně	19,086
Národní knihovna České republiky	19,063
více ...	

Další rozvoj portálu

- authority
 - především pro hledání
 - pro zobrazení informací o autorech
- informace o exempláři
- trvalý odkaz na zdeduplikovaný záznam ve fonotéce
- import dat z discogs a dalších zdrojů

Výzvy a otazníky

- nízký bus factor (velmi malý tým řešitelů, hlavně programátorů)
- nedostatečné kapacity na jazykové verze
- portálové řešení - jak opravovat chyby?
 - záznamy netvoříme, pouze je prezentujeme a odkazujeme na ně, jakékoli opravy a změny se musí dělat na straně dodavatelů dat
- nahrávka versus fyzický dokument
- sbírka versus diskografie / katalog

Budoucnost

- příprava projektu do NAKI II
- motivace institucí ke zpracování sbírek
- rozšiřování počtu sbírek zapojených do portálu narodnifonoteka.cz
- spolupráce se soukromými sběrateli
 - zapojení do portálu
 - ochrana/záchrana sbírek před likvidací
- hledání zahraničních partnerů pro mezinárodní projekty

- cesta k zahájení mezinárodní spolupráce
- VNF jako agregátor dat ?
- zapojení MZK
- první konference 2. října 2015 Paříž
- **Europeana Sounds International Conference**
- europeanasonsounds.eu

K zamyšlení...

- NENECHÁVEJTE zvukové nosiče až na čtvrté koleji
- NEBOJTE SE jít do digitalizace vlastními silami nebo ve spolupráci s jinou institucí
- NEDĚLÁME to jen pro sebe, ale pro budoucí generace
- NEŘÍKEJTE, že něco nejde, jde to
- NEVÍTE SI RADY, zeptejte se

(Vojířová, Šír. Nahlédnutí pod pokličku digitalizace dlouhohrajících desek MKP. 2013)

Děkujeme za pozornost

Petr Žabička

Filip Šír

Moravská zemská knihovna v Brně

narodnifonoteka.cz

info@narodnifonoteka.cz

